

Podklady pro stanovisko ČIS k návrhu zákona o sociálních službách

1. Citace návrhu zákona (jak byl prezentován ředitelům terénních služeb na semináři dne 9. listopadu

§ 114 Předpoklady k výkonu činnosti supervizora v sociálních službách

(1) Předpokladem k výkonu činnosti supervizora v sociálních službách je plná svéprávnost, bezúhonnost, zdravotní způsobilost a odborná způsobilost.

(2) Pro posuzování bezúhonnosti a zdravotní způsobilosti zde platí § 110 odst. 2 a 3 obdobně.

(3) Odbornou způsobilostí (*pro profesi supervizora*) je vysokoškolské vzdělání získané studiem v magisterském studijním programu humanitního nebo sociálního zaměření, 6 let praxe vykonávané v odborných činnostech podle § 115 odst. 1 nebo § 116a a absolvování nejméně dvouletého kurzu supervize v rozsahu 380 hodin.

§ 115 Okruh pracovníků

(1) **V sociálních službách** vykonávají odbornou činnost

- a) sociální pracovníci za podmínek stanovených v § 109 a 110,
- b) pracovníci v sociálních službách,
- c) zdravotničtí pracovníci,
- d) pedagogičtí pracovníci,
- e) manželští a rodinní poradci a další odborní pracovníci, kteří přímo poskytují sociální služby.

(2) Při poskytování sociálních služeb působí rovněž dobrovolníci za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem^{44a}).

Par. 116a - Pracovníci v sociálních službách

(1) Pracovníkem v sociálních službách je ten, kdo vykonává

- a) přímou obslužnou péči o osoby v ambulantních nebo pobytových zařízeních sociálních služeb spočívající v nácviu jednoduchých denních činnostech, pomoci při osobní hygieně a oblékání, manipulaci s přístroji, pomůckami, prádlem, udržování čistoty a osobní hygieny, podporu soběstačnosti, posilování životní aktivizace, vytváření základních sociálních a společenských kontaktů a uspokojování psychosociálních potřeb, ...

2. Vyjádření k návrhu § 114, odstavec 3., týkající se **odborné způsobilosti supervizora. Jako problematické hodnotíme a navrhuje:**

- a) Ad. „*Odbornou způsobilostí (pro profesi supervizora) je vysokoškolské vzdělání získané studiem v magisterském studijním programu humanitního nebo sociálního zaměření*“. Z hlediska získaného vysokoškolského vzdělání chybí ve

výčtu oblastí vzdělání medicínské. Takto by nesplňovali toto kritérium např. supervizoři – psychiatři, přičemž medicínské vzdělání je vedle humanitních jednou z možností, jak splnit kritérium vysokoškolského vzdělání, nutného pro vstup do výcviku ČIS.

Návrh: Doplnit do výčtu „*Odbornou způsobilostí je vysokoškolské vzdělání získané studiem v magisterském studijním programu humanitního nebo sociálního zaměření humanitního, sociálního nebo medicínského zaměření*“

b) Ad. Předpokladem odborné způsobilosti supervizora je „... 6 let praxe vykonávané v odborných činnostech podle § 115 odst. 1 nebo § 116a“. Námitky ČIS:

- 1) Supervize jako odborná činnost je definována jako svébytný obor, pro jehož vykonávání není nutné umět a znát skrze osobní zkušenost práci, kterou vykonávají supervidováni. Nejedná se o profesi oborově specifickou, ale nespécifickou, vyžadující jiné kompetence (*zde by ČIS mohl konkretizovat*).
- 2) Pro vstup do výcviku ČIS musí uchazeč splnit několik náročných kritérií – dokončené VŠ studium, psychoterapeutický výcvik, 13 let působení v některé z pomáhajících profesí, 120 h vlastní supervize ad. Nutnost pracovat 6 let přímo v sociálních službách, aby mohl být člověk profesionální supervizor působící v sociálních službách, v požadavcích není. Je proto absurdní požadovat dodatečné doplnění kvalifikace již kvalifikovaných supervizorů, kteří se 4 roky učili roli supervizora, a to i - a často **především!** - pro oblast sociálních služeb. A i další výcvikové instituty, pokud víme (*zde ČIS doplnit!*), nemají jako podmínku pro roli supervizora zkušenost v jedné specifické odborné profesi. Zároveň rozdílnost různých sociálních prací je taková, že pokud by podmínkou pro kvalitní supervizi bylo 6 let práce v sociálních službách, pak nevíme, jak např. 6 let práce v denním stacionáři ovlivní odborně supervizora a jeho supervizi např. v terénním programu se závislými osobami.

Co by zavedení tohoto kritéria mohlo znamenat: Znamenalo by konec fungující supervizní práce mnoha desítek až stovek supervizorů jiných profesí, kteří již léta supervizi v sociálních službách vykonávají a se sociálními službami efektivně spolupracují. A z druhé strany: Mohlo by to znamenat, že bude velmi obtížné až nemožné najít supervizora s odpovídající kvalifikací a naplnit požadovaný počet hodin supervizí pro všechny sociální pracovníky a pracovníky v sociálních službách, protože počet supervizorů bude tímto opatřením velmi omezený.

Návrh: **Tento požadavek z návrhu zákona vyjmout.**

c) Ad. Předpokladem odborné způsobilosti supervizora je „... *absolvování nejméně dvouletého kurzu supervize v rozsahu 380 hodin.*“ Námitky ČIS:

- 1) V každém výcviku je povinnost realizovat stovky hodin supervizní práce s klienty. Pokud by platilo kritérium, že realizovat supervizi v sociálních službách mohou pouze absolventi výcviků se závěrečnou zkouškou, nebyla by možnost učit se supervizi v rámci studia supervize.“

Návrh: Doplnit a upravit tento požadavek následujícím způsobem:

„Kritérium pro roli supervizora splňují v sociálních službách absolventi nejméně dvouletého kurzu supervize v rozsahu nejméně 380 hodin, nebo frekventanti a absolventi výcviku, kteří zatím neabsolvovali zkoušku a pracují pod supervizí.“

3. Proč by tedy dle mého mínění měl ČIS, nejlépe v součinnosti s dalšími supervizními organizacemi, rozporovat daný návrh a aktivně vstoupit do probíhajících procesů:

- a) Protože daný návrh jde proti definování role supervizní práce jak z hlediska pojetí ČISu, tak z hlediska obecného pojetí supervizí v ČR i v Evropě (především v otázce podmínky 6 let praxe v sociálních službách).
- b) Protože by daný zákon omezil možnost vykonávat supervizi v sociálních službách mnoha desítkám absolventů a kandidátů, kteří nepůsobili 6 let v sociálních službách. Což lze chápat v tuto chvíli jako dodatečnou diskriminaci. Když to řeknu jednoduše za sebe: Opravdu bych se nerad dožil toho, abych dělal 4letý supervizní výcvik za mnoho desítek tisíc a po roce zjistil, že jediný prostor, kde ho mohu využít, je školství (a to ve školství nejsou zatím supervize nijak obecně schválené jako nástroj rozvoje a podpory, ale taky se tam už objevilo, že supervizor musí mít magisterskou VŠ, dodělaný výcvik (to vše notářsky ověřené) a 6 let praxe ve školství!).
- c) Protože by daný zákon ovlivnil již probíhající a následné výcviky a možnost uplatnění budoucích absolventů
- d) Protože se domnívám, je ČIS organizací, která nás zastupuje a má m.j. hájit zájmy svých členů, a jako taková se podílí a má podílet na kultivaci supervizního pole v ČR - viz např. jeden z cílů dle stanov ČISu: *„podporovat šíření supervize do dalších oblastí práce s lidmi a tím přispívat k rozvoji a zkvalitnění práce v daných oblastech.“*